

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a Vladov Veronika Ügyvédi Iroda által képviselt felperesnek, a Kosik Ügyvédi Iroda által képviselt alperes ellen szerződés elszámolása iránt indított perében a Pest Megyei Bíróság 2010. június 18. napján kelt 15.A.G.21.280/2010/4. számú ítélete ellen az alperes részéről 5. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán - a tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A peres felek 1999. május 21. napján 5 éves határozott időtartamra vonatkozó együttműködési megállapodást kötöttek, amelyben az alperes kötelezettséget vállalt arra, hogy a felperes UPE cső termelési kapacitását minimum 150.000.000 forint értékben leköti és a tárgynegyedévet megelőző 30 nappal megrendelést ad a felperesnek az első negyedévre vonatkozóan 30.000.000 forint értékben, a második negyedévre 40.000.000 forint értékben, a harmadik negyedévre 50.000.000 forint értékben, míg a negyedik negyedévre 30.000.000 forint értékben.

A felperes kötelezettséget vállalt arra, hogy a megállapodás érvényességi ideje alatt körszelvénytől eltérő csöveket - az export értékesítés kivételével - kizárólag az alperesen keresztül értékesít, aki jogosult az általa megvett terméket továbbértékesíteni. Vállalta továbbá a felperes, hogy az alperes részére a mellékletben megállapított árakból körszelvénytől eltérő alakú csövek esetében 15 %, míg körszelvényű csövek esetében 10 % engedményt biztosít az alperes számára. Kötelezettséget vállalt arra is a felperes, hogy amennyiben az alperes kizárólagos értékesítési jogkörébe tartozó terméket más felhasználónak értékesítené, úgy az értékesített termék eladási árának 50 %-át, de minimum 5.000.000 forint kártérítést fizet az alperes részére 30 napon belül.

Az alperes arra vállalt kötelezettséget, hogy amennyiben vásárlási kötelezettségének nem tesz eleget, úgy a vállalt és a ténylegesen megrendelt mennyiség közötti összeg 50 %-át 30 napon belül a felperes számára megtéríti. A felek az együttműködési megállapodást 2000. január 11. napján akként

módosították, hogy az árendedmény mértékét egységesen 10 %-ban állapították meg, és egyúttal rögzítették a 2000. évre vonatkozó árakat.

A peres felek az együttműködési szerződés keretein belül egyedi értékesítési szerződéseket kötöttek, amelyekben rögzítették az alperes által megrendelt árut, annak árát és a teljesítési határidőt napokban megállapítva. Az alperes vállalta, hogy a termék ellenértékét a számlák kézhezvételét követő 15 napon belül a felperes számlájára átutalással teljesíti. Késedelmes fizetés esetén a Ptk. előírásainak megfelelő késedelmi kamat megfizetését vállalta. Teljesítés helyeként a felperes ..., l. u. ... szám alatti telephelyét jelölték meg, ahol az alperes a terméket a teljesítés határidejétől számított 3 napon belül 8.00 és 14.00 óra között volt köteles átvenni. Az egyedi értékesítési szerződésekben a felek abban is megállapodtak, hogy átvételi késedelem esetén az alperes naponként a termék bruttó ára után számított 1 %-os mértékű kötbért tartozik megfizetni.

A peres felek 2000. november 15-e és 2001. december 3-a közötti időtartam alatt 87 db egyedi értékesítési szerződést kötöttek. Az alperes megrendelése alapján a felperes az árut legyártotta, majd ezt követően az átvételről értesítette az alperest, kezdetben írásban, a későbbiekben telefonos vagy személyes szóbeli tájékoztatás útján. A tájékoztatást követően az alperes az árut elszállította, vagy a felperessel megállapodott azok tárolásában.

A felperes a számlákon teljesítési határidőként az áru alperes által történő átvételének napját tűntette fel. Az alperes a kiállított számlákra a fizetést késedelmesen teljesítette. A 2000. szeptember 25. és 2002. december 20. között esedékessé vált számlákkal kapcsolatban az alperesnek 5.356.918 forint késedelmi kamatfizetési kötelezettsége keletkezett.

2001 decemberére az alperesnek több millió forintos tartozása halmozódott fel a felperessel szemben, amelynek eredményeképpen a felperes ügyvezetője kezdeményezte az együttműködési szerződés megszüntetését, illetve jelezte annak felmondását, de azt az alperes ügyvezetője nem fogadta el, a szerződést nem tekintette megszűntnek.

Ezt követően 2002. évben a felperes jelezte, hogy hajlandó a szerződés szerint árut szállítani, amennyiben az alperes a megrendelt áru értékének 50 %-át előre, a fennmaradó részt pedig az áru átvételekor kifizeti. E fizetési feltételeket az alperes nem fogadta el, ezért 2002 júliusát követően a felperes felé megrendelést nem adott.

Az alperes 2002. július 23. napjáig összességében 43.173.280 forint értékben vásárolt a felperestől, az elmaradt rendelésének értéke ezen időpontot követően összesen 314.771.720 forint volt. A felperes más cégek részére összességében 102.077.800 forint értékben értékesített az együttműködési megállapodás hatálya alá tartozó UPE csöveket, ebből 2002. július 31. napjáig összesen 87.011.100 forint értékben.

A felperes módosított kereseti kérelmében az alperest 5.356.918 forint összegű késedelmi kamat és ennek 2001. december 20. napjától járó késedelmi kamatai megfizetésére, továbbá 21.864.767 forint kötbér és ennek 2001. december 28. napjától járó kamatai megfizetésére kérte az alperest kötelezni.

Az alperes elismerte a felperes késedelmi kamat jogcímén előterjesztett 5.356.918 forint összegű követelését, azonban a kötbér igénnyel kapcsolatos kereseti kérelemnek az elutasítását kérte arra hivatkozással, hogy átvételi késedelembe nem esett. Viszontkeresetet terjesztett elő 51.038.900 forint kártérítés megfizetése iránt a felek között létrejött együttműködési megállapodás 6. pontjára alapítottnak és arra hivatkozott, hogy a felperes az együttműködési megállapodás ideje alatt más vevő részére is értékesített körszelvénytől eltérő csövet, így az alperesnek a megállapodás 6. pontja értelmében a megjelölt összegű kártérítési igénye keletkezett. Kérte továbbá, hogy a bíróság az általa elismert késedelmi kamatigényt ezen összegbe számítsa be. Arra az esetre, ha a bíróság a kötbérigénynak helyt adna, úgy a megítélt kötbér összegét beszámítani kérte a viszontkeresetben előterjesztett követelésébe.

A felperes a viszontkereset és a beszámítási kifogás elutasítását kérte. A viszontkereset kapcsán elévülésre hivatkozott. Előadta továbbá azt is, hogy álláspontja szerint az együttműködési megállapodás megszűnt. Ellenkező esetben a felperes maga is érvényesíthetne az alperessel szemben a megállapodás 7. pontja alapján a szerződésben vállalt, de nem teljesített megrendelése 50 %-át, amelynek összege 157.385.860 forint.

Az alperes vitatta a felperes elévülésre vonatkozó előadását, mivel álláspontja szerint 2004. május 21. napjáig a megállapodás a felek között érvényben volt, ehhez képest pedig az elévülési időn belül előterjesztette a viszontkeresetét.

Az elsőfokú bíróság mind a felperes keresetét, mind pedig az alperes viszontkeresetét alaptalannak találta. A becsatolt együttműködési megállapodásból megállapította, hogy a peres felek között 1999. május 21. napján, az abban foglalt tartalommal 5 éves határozott időtartamra szerződés jött létre. A felek egyező előadásából és a becsatolt iratokból megállapította, hogy a létrejött együttműködés alapján a peres felek 2002 júliusáig eszközöltek teljesítést, ezt követően az alperes részéről megrendelés, a felperes részéről pedig teljesítés nem történt. A Ptk. 312. §-ának (1) és (2) bekezdésére alapítottnak ebből arra a következtetésre jutott, hogy a peres felek közötti szerződés lehetetlenült, ezért 2002 júliusában a szerződés megszűnt. Ezen időpontig azonban a peres felek az együttműködési megállapodás alapján egyedi adásvételi szerződéseket kötöttek egymással, mely egyedi értékesítési szerződések 6. pontja szerint az alperesnek a termék ellenértékét a számla kézhezvételét követő 15 napon belül kellett a felperes részére megfizetni. A kirendelt J. P. igazságügyi könyvszakértő szakvéleményéből az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperesnek a felperessel szemben 5.356.918 forint összegű késedelmi kamatfizetési kötelezettsége állt fenn, melynek jogalapját, illetve

összegerszerűségét az alperes a perben elismerte. Erre tekintettel az elsőfokú bíróság - a Ptk. 301. §-ára alapítva - az alperest ezen összeg megfizetésére kötelezte.

Az elsőfokú bíróság rámutatott, hogy a felperes ezen túlmenően módosított keresetében 21.864.767 forint kötbér és járulékai megfizetésére is kérte kötelezni az alperest. A Ptk. 246. § (1) bekezdésére, a 302. § a) pontjára, valamint a Pp. 164. §-ára utalással kifejtette, hogy a perben a felperesnek kellett volna bizonyítania, hogy az alperes részére szerződészerűen felajánlotta a teljesítést, de az alperes a terméket 3 napon belül nem vette át.

Az elsőfokú bíróság a lefolytatott bizonyítási eljárás adataiból megállapította, hogy az áru elkészültéről a felperes korábban az alperest írásban értesítette, a későbbiekben azonban ez telefonon történt. J. P. igazságügyi szakértő szakvéleményére is figyelemmel megállapította, hogy a felperes készre adás napjára vonatkozó való gazdasági eseményt dokumentáló bizonylatot a perben felmutatni nem tudott. Ebből arra következtetett, hogy az alperes részéről késedelmes átvételt bizonyítani nem lehetett. Erre tekintettel a felperes késedelmi kötbér iránti igényét elutasította.

Az alperes 51.038.900 forint értékben előterjesztett viszontkeresete körében akként foglalt állást a Ptk. 324. §-ának (1) bekezdésére és 326. §-ának (1) bekezdésére alapítottnak, hogy az alperes igénye elévült, ugyanis az együttműködési megállapodás 6. pontja szerint a felperesnek az értékesített termék eladási árának 50 %-át a jogsérelem bekövetkeztétől számított 30 napon belül, azaz 2002. augusztus 30. napjáig kellett volna megfizetnie a más gazdasági társaságok részére történt értékesítés igazolt időpontjaira tekintettel. Az alperes e kárral kapcsolatos igényt a 2008. április 16. napján a bíróságra érkezett beadványában jelzett, viszontkereseti kérelmet e körben 2009. május 4. napján terjesztett elő, ilyen módon az elévült. E kártérítési igényét az alperes beszámítási kifogás formájában is előterjesztette, ezért azt az elsőfokú bíróság a Ptk. 296. § (1) és 297. § (2) bekezdése alapján az alperes elévült igényéből 5.356.918 forintot a felperes követelésébe beszámított, melyre tekintettel a kötelezettségek megszűntek, ezért az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította. A perrel kapcsolatosan felmerült költségek viseléséről a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján rendelkezett.

Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatásával elsősorban a felperes kötelezését kérte - a beszámítást követően fennmaradt - 45.681.192 forint megfizetésére, másodsorban az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését kérte. Véleménye szerint az elsőfokú bíróság ítélete megalapozatlan és jogszabálysértő. Hangsúlyozta, hogy a viszontkeresetét az együttműködési megállapodás 6. pontjában rögzített exkluzivitási rendelkezés megsértésére alapította. A felperes az ebben vállalt kizárólagos értékesítési jogot számos alkalommal megszegte, amikor a megállapodás hatálya alá tartozó UPE csöveket több gazdasági társaság számára értékesített. E szerződésszegésre tekintettel a felperes a megállapodás 6. pontja

alapján kártérítéssel tartozik az alperesnek. A kártérítés mértékét a szerződéses kikötés az értékesített termék eladási árának 50 %-ában, de legalább 5.000.000 forint összegben határozta meg. A kirendelt J. P. igazságügyi könyvszakértő szakvéleménye szerint a felperes összességében 102.077.800 forint összegben értékesített UPE csöveket harmadik személy számára, melyből eredően az alperest 51.038.900 forint összegű kártérítés illeti meg.

Az alperes a fellebbezésében kifejtette azt a véleményét, hogy az elsőfokú bíróság tévesen jutott arra a következtetésre, hogy a peres felek közötti szerződés 2002 júliusát követően lehetetlenülés folytán megszűnt, és az alperes kártérítési igénye ezért 2002. augusztus 30. napján vált esedékessé. Állítása szerint nem merült fel olyan peradat, amely szerint a szerződésben megjelölt szolgáltatás teljesítése lehetetlenné vált volna. Arra pedig különösen nem merült fel adat, hogy az esetleges lehetetlenülésért a kötelezett alperes lenne a felelős. Ebből következően a viszontkereset alapjául szolgáló együttműködési megállapodás az 5 éves határozott idő lejártával, tehát 2004. május 21. napján szűnt meg. Mindebből az következik, hogy az alperes az együttműködési megállapodás 6. pontja alapján őt megillető kártérítési igényét az elévülési időn belül bírósági úton érvényesítette.

Az alperes a fellebbezésében arra is hivatkozott, hogy az elévülés a Ptk. 326. § (2) bekezdése alapján mindaddig nyugodott, amíg J. P. igazságügyi könyvszakértő szakvéleményét 2008. október 12. napján elkészítette, mivel az alperes e szakvéleményből szerzett tudomást az őt ért kár összegéről.

A felperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A fellebbezés megalapozatlan.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a per eldöntéséhez szükséges mértékben lefolytatta és az irányadó jogszabályok helyes alkalmazásával helytálló érdemi döntést hozott, határozatát a kereseti és a viszontkereseti kérelemben és ellenkérelemben foglalt valamennyi lényeges kérdésre kiterjedően részletesen megindokolta. A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásával nagyobb részben egyetért, azt elsősorban a fellebbezésben foglaltakra tekintettel az alábbiak szerint pontosítja.

A perben nem volt vitás tény, hogy az 1999. május 21-én létrejött együttműködési megállapodás alapján a peres felek 2002 júliusáig eszközöltek teljesítést, ezt követően az alperes részéről megrendelés, a felperes részéről pedig teljesítés nem történt. Ebből nem következik, hogy a Ptk. 312. §-ának (1) és (2) bekezdése alapján a peres felek közötti szerződés lehetetlenült és emiatt 2002 júliusában a megállapodás megszűnt. A felperes ügyvezetője, W. F. 2002. március 5-én kelt, az iratok közé 56. sorszám alatt csatolt levelében arról tájékoztatta az alperest, hogy az együttműködési megállapodást a felperes részéről megszűntnek tekinti. Az alperes a perben többször (jogi képviselője és törvényes képviselője útján) szóban és írásban is akként nyilatkozott, hogy a maga részéről 2002. évben nem tekintette

megszűntnek a szerződést, így az megítélése szerint a határozott idő elteltével, 2004. május 21-én szűnt meg, azonban nem vitásan 2002. július 31-ét követően nem adott le megrendelést a felperes felé.

Ebből az állapítható meg, hogy az együttműködési megállapodás a felek ráutaló magatartásával {Ptk. 216. § (1) bekezdés} 2002. december 31-én szűnt meg arra tekintettel, hogy a megállapodás 1. pontjában a felek negyedéves bontásban ütemezték az alperes megrendeléseit. Az alperes utolsó megrendelésének dátuma a 2002. év harmadik negyedévébe esett, ezért a felperes a 2002. év negyedik negyedévében még alappal várhatta az alperes megrendelését. Ez 2002. december 31-ig nem következett be, ezért a felperes joggal bízhatott abban, hogy az együttműködés általa 2002 márciusában kezdeményezett megszüntetésével már az alperes is egyetért. A megállapodással kapcsolatos elszámolást a feleknek legkésőbb annak megszűnése időpontjában meg kellett volna ejteniük, ezért a fenti módon levezetett 2002. december 31-e lehet az a legkésőbbi időpont, amikor a peres felek együttműködési megállapodásukkal kapcsolatos követelése esedékessé vált.

Ezen időponthoz képest a Ptk. 324. § (1) bekezdése szerinti elévülési idő még a 2008. április 16. napján érkezett beadványra tekintettel is eltelt, ezért érdemben helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság az ítéletében, hogy az alperes viszontkeresettel érvényesített igénye elévült.

Alaptalan a fellebbezésnek az elévülés nyugvásával kapcsolatos érvelése. Az a körülmény ugyanis, hogy az alperes viszontkeresete összecszerúságát a szakvélemény rendelkezésre állását követően tudta pontosan megjelölni, nem akadályozhatta az alperest abban, hogy igényét - annak összecszerúságát jogfenntartással megjelölve - bíróság előtt érvényesítse. Ennek elmaradása nem tekinthető olyan menthető oknak, amely az elévülés Ptk. 326. § (2) bekezdése szerinti nyugvását eredményezi.

Minderre tekintettel egyetért a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletével abban, hogy az alperes viszontkeresetében érvényesített kártérítési igény elévült.

Az elsőfokú bíróság helyesen jutott arra a meggyőződésre is a kirendelt Jászai Pál igazságügyi könyvszakértő szakvéleménye alapján, hogy az alperes által elismert 5.356.918 forint összegű kamatkövetelés erejéig megalapozott a felperes keresete, továbbá a 21.864.767 forint kötbérkövetelés és járulékai tekintetében a perben rendelkezésre álló bizonyítékok az alperes részéről a késedelmes átvételt nem támasztották alá, erre tekintettel helyesen került sor a felperes kötbér igényének elutasítására.

Az elsőfokú bíróság okszerűen következtetett arra, hogy mivel az alperes a viszontkeresetben érvényesített kártérítési igényét beszámítási kifogás formájában is előterjesztette, az a Ptk. 296. § (1) bekezdése és 297. § (2) bekezdése alapján - az elévülésre tekintet nélkül - a felperes kereseti követelésébe beszámítható, amely

beszámítás eredménye az 5.356.918 forintot kitevő - az elsőfokú bíróság által alaposnak talált és az alperes által is elismert - késedelmi kamatkövetelés elenyészése. Megalapozottan döntött az elsőfokú bíróság akkor, amikor mind a keresetet, mind a viszontkeresetet elutasította.

A kifejtettekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság érdemben helyes ítéletét - az ismertetett indokolásbeli pontosítással - a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az alperes fellebbezése eredménytelen maradt, ugyanakkor a felperes nem terjesztett elő fellebbezési ellenkérelmet, így a felperesnek a másodfokú eljárással összefüggésben nem merült fel számításba vehető költsége, ezért a Fővárosi Ítéltáblának a másodfokú perköltség viseléséről rendelkeznie nem kellett.

Budapest, 2011. február 18.

. Koday Zsuzsanna s.k.
a tanács elnöke

. Békefiné dr. Mózsik Tímea s.k.
s.k.
előadó bíró

Dr. Bleier Judit
bíró

A kiadmány hitelül:
bírószági tisztviselő